

Секція 4. Бізнес-ідеї та новітні технології у галузях економіки

ЖІНКИ У БІЗНЕСІ ТА СОЦІАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ

АСМОЛОВА Тетяна, здобувач вищої освіти

спеціальність 053 Психологія

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: у тезах висвітлено зростання ролі жінок у бізнесі та соціальному підприємстві. Жіноче підприємництво розглядається як поєднання економічної діяльності та соціальної відповідальності. Акцент зроблено на інноваційності, лідерстві та впливі жінок на суспільні зміни. Підкреслюється потреба в підтримці таких ініціатив на державному рівні.

Ключові слова: жіноче підприємництво, соціальна відповідальність, лідерство, гендерна рівність, інновації, стартап, бізнес.

Жінки відіграють все більш помітну роль у сучасному бізнесі та соціальному підприємстві. Вони не лише створюють успішні компанії, а й активно впливають на соціальні процеси, змінюючи середовище навколо себе. Їхнє лідерство базується на цінностях, емоційному інтелекті та інноваційному підході до вирішення проблем.

Як зазначають фахівці вебсайту «Waytravel», «...бізнес – це діяльність, метою якої є отримання прибутку шляхом виробництва, реалізації товарів або надання послуг. Вона охоплює всі етапи організації, управління та функціонування комерційних процесів. Бізнес може існувати у різних формах – від приватного підприємництва до масштабних корпорацій – і відіграє ключову роль у розвитку економіки та впровадженні інновацій. Він сприяє створенню робочих місць, удосконаленню технологій і задоволенню потреб споживачів. У ринковій економіці бізнес є основним рушієм конкуренції за ресурси й клієнтів, формуючи соціальні та економічні зміни в суспільстві» [3].

На думку розробників проєкту «NoSugar», «...соціальне підприємництво – це новаторська форма бізнесу, яка, поряд із створенням економічних цінностей, спрямована на розв’язання важливих соціальних проблем. Тому в сучасних умовах особливо важливо стимулювати розвиток саме таких підприємств в Україні» [2, с. 23].

На думку автора, жінки часто є ініціаторками таких проєктів, адже вони мають природну схильність до емпатії, турботи про інших, орієнтації на сталий розвиток. Їхня участь у соціальному підприємництві сприяє розширенню можливостей для громад, створенню робочих місць для соціально вразливих категорій населення, розвитку місцевих ініціатив.

Однією з причин активної участі жінок у соціальному підприємництві є бажання поєднувати професійну реалізацію із вирішенням важливих соціальних проблем. Це можуть бути питання освіти, охорони здоров'я, захисту прав людини, інтеграції внутрішньо переміщених осіб, підтримки жінок, які постраждали від психологічного чи фізичного тиску. Таким чином, жіноче підприємництво формує нову культуру відповідального бізнесу.

Як зазначають українські науковці Л. Прокопець та А. Карп, «...жіноче підприємництво, по-перше, є значущим чинником внутрішнього економічного розвитку, оскільки воно сприяє його стабільному та динамічному зростанню. По-друге, згідно зі статистичними даними, рівень розвитку жіночих бізнесів в Україні все ще поступається показникам країн з високим рівнем економічного розвитку. По-третє, з урахуванням аспектів гендерної соціалізації, жіноче підприємництво потребує подальшої підтримки та розвитку з метою подолання існуючих гендерних стереотипів, що, своєю чергою, вимагає впровадження спеціальних заходів у сфері соціально-економічної політики держави [1, с. 101].

Попри значні успіхи, жінки в бізнесі досі стикаються з низкою перешкод. Серед них – обмежений доступ до фінансування, гендерні стереотипи, труднощі у поєднанні професійної діяльності з родинними обов'язками. Однак навіть ці виклики стають для багатьох жінок поштовхом до створення власної справи, у якій вони можуть реалізувати себе на власних умовах.

Особливо важливу роль жінки відіграють у розвитку малого та середнього бізнесу, який є основою економіки багатьох країн. Їхні підприємства часто зосереджуються на наданні послуг, розвитку креативної індустрії, освіти, екотуризму. Жінки-лідерки створюють інклюзивні робочі середовища, підтримують молодь і впроваджують гнучкі форми зайнятості.

Жінки також активно залучаються до створення стартапів, особливо у сферах ІТ, дизайну, освіти. Вони демонструють високу здатність до інновацій, адаптації, креативного мислення. Їхній внесок у технологічне підприємництво зростає, попри те, що ця сфера довгий час залишалася переважно чоловічою.

Як зазначають автори блогу іноваційного підприємства, «...стартап (від англ. startup або start-up) – це компанія, що знаходиться на початковому етапі свого становлення. Зазвичай її засновують один, двоє або троє підприємців, які прагнуть задовольнити потреби ринку, створюючи інноваційні продукти чи послуги» [4].

Успішні приклади жінок у соціальному підприємстві надихають інших та руйнують упередження. Соціальні кафе, навчальні майстерні, екологічні ініціативи, культурні центри – це лише частина того, що створюють жінки в Україні та світі. Вони не тільки заробляють кошти, а й змінюють світ на краще.

Підтримка жіночого підприємництва є важливою частиною державної та міжнародної політики. Існують грантові програми, бізнес-інкубатори, тренінги, менторські мережі, що сприяють розвитку жіночого лідерства. Проте для подолання глибинних бар'єрів потрібні не лише інституційні зміни, а й трансформація суспільних уявлень про роль жінки в економіці.

Жінки мають потенціал бути рушієм змін. Їхній підхід до бізнесу поєднує прагнення до успіху з турботою про людей, довкілля та майбутнє покоління. Вони будують підприємства, засновані на цінностях, і виводять бізнес на новий рівень – де важливим є не лише прибуток, а й вплив на світ.

У сучасних реаліях жіноче підприємництво стає не просто економічним явищем, але і важливим соціальним чинником змін на краще. Воно об'єднує, підтримує, відновлює. І саме тому жінки заслуговують на всебічну підтримку як ті, хто змінює суспільство через конкретні дії.

Література

1. Прокопець Л. В., Карп А. Г. Перспективи та особливості розвитку жіночого підприємництва. Економіка та держава. 2021. № 2. С. 100–104. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.2.100

2. Територіальний розвиток громад в Україні. Матеріали учасників Всеукраїнського студентського професійного творчого конкурсу проєктів. Проєкт «NoSugar» Тернопільського національного економічного університету. Офіційний сайт Миколаївського національного аграрного університету.

URL: <https://www.mnau.edu.ua/files/olimp/kon-gromadi/rez/2.pdf> (дата звернення: 20.09.2025).

3. Що таке бізнес: історія, цікаві факти. Офіційний вебсайт про подорожі та туризм «Waytravel.com.ua». URL: <https://waytravel.com.ua/shho-take-biznes.html> (дата звернення: 20.09.2025).

4. Що таке стартап, та чому вам варто створити власний. Офіційний вебсайт інноваційного підприємництва «YEP».

URL: <https://www.yepworld.org/post/що-таке-стартап-та-чому-вам-варто-створити-власний> (дата звернення: 20.09.2025).

***Abstract:** the thesis highlights the growing role of women in business and social entrepreneurship. Women's entrepreneurship combines economic activity with social responsibility. Emphasis is placed on innovation, leadership, and women's impact on social change. The need for institutional support is underlined.*

***Keywords:** women's entrepreneurship, social responsibility, leadership, gender equality, innovation, startup, business.*

***Науковий керівник – КОНОПЛЯНИК Дмитро,
асистент кафедри українознавства та суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***